

DANIEL POLANSKY
A CITY DREAMING

DANIĒLS POLAŅSKIS

PILSĒTA
SAPŅŅO

IZDEVNĒCĪBA
PROMETEJS

UDK 821.111(73)-3

Po194

Daniel Polansky
A City Dreaming

Copyright © 2016 by Daniel Polansky
The moral right of the author has been asserted.
All rights reserved.
Translation copyright © 2019

Šis ir daiļliteratūras darbs. Visas personas, organizācijas un notikumi, kas aprakstīti šai romānā, ir autora iztēles auglis.

Visas šī darba tiesības ir aizsargātas. Izdevumu reproducēt, kopēt vai citādi pavairot un izplatīt bez apgāda rakstiskas atļaujas ir aizliegts.

Izdevniecība Prometejs
SIA Prometejs AB, Tīlta ielā 20
www.prometejs.lv

No angļu valodas tulkojis *Uldis Šēns*
Redaktore *Alise Šnēbaba*
Mākslinieks *Artūrs Bērziņš*

© Tulkojums latviešu valodā, izdevniecība *Prometejs*
ISBN 978-9934-553-34-9
Grāmata iespiesta SIA Jelgavas tipogrāfija

Veltīts Lisai Stokdeilai, Maikam Kolam un Endijam Keo.

Un, protams, Ņujorkas pilsētai.

Lai tavs mūžs vēl kādu brīšņiņu ilgst.

Nakts Parīzē

Bija vēlams to neuztvert kā maģiju. Katrā ziņā M jau sen bija pārstājis to tā uztvert. Viņa prātā tas līdzinājās būt Direktorāta ieredzētam — gluži kā biežam vietējā bāra apmeklētājam. Ja gana regulāri iegriezies, ja paglaimo meičai otrpus bāra letes, tad pēc kāda laika viņa izlikšies nemanām, kad uzsmēķēsi telpās, ļaus iestiprināties uz parāda, varbūt pat lāgiem izsniegs riekstiņus par brīvu. Līdzīgi bija ar maģiju — vienīgi bārs bija eksistence un likumi, uz kuriem pievēra acis, bija saistīti ar termodinamiku un vāju kodolspēku.

Kad Aidls ienāca “Taleirānā”, netveramā vara no viņa šķīda kā dzirksteles no metināmā aparāta, un M paguva nodomāt: “Sasodīts, šim laikam ir īpašnieka kailfoto vai kaut kas tamlīdzīgs.”

“Taleirāns” bija maza taverna Parīzes sānieliņā dažu minūšu gājiena attālumā no Sēnas. Tāda iestāde, kurā reižu reizēm pulcējās tādi kā M, un parastos laikos šāds apsvērumš vien mudinātu M mest tai likumu. Taču “Taleirānā” glabājās pirmskara absinta krājums no tiem laikiem, kad dzērienā vēl varēja sagaršot vērmeles, un, kad uzmācās nostalgija, M labpatikās ar to piedzerties.

Slaidais Aidls ar pelnu pelēkajiem matiem bija izskatīgs kā sērfo-tājs, tomēr — it kā spītētu glītajai ārienei — viņš bija iekabinājies aptuveni puskilogramu metāla katrā ķermeņa atveres un ādas krokā, kur vien tas

bija iespējams. Viņš bija tērpies kā *The Clash* videoklipa statisti un nešpetni vīpsnāja visam un visiem, kas patrāpījās ceļā. Franču valodu viņš neprata un bija no tādiem, kuram nešķita, ka šāda nezinašana būtu šķērslis pastāvīgai dzīvei Parīzē.

Kādu brīdi pastāvējis durvīs, Aidls dūmakaini aizmiglotām acīm pārlūkoja bāru, un aculiecinieki pamazām sāka nervozēt, paši īsti neapjauzdami iemeslu. M sakumpa dziļāk krēslā, lai gan ātri vien kļuva skaidrs, ka viņa vārie centieni palikt neredzamam ir veltīgi. Pie bāra letes dabūjis divas pintes beļģu portera, jaunatnācējs devās M virzienā. Vienu glāzi nolīcis galdabiedram priekšā, viņš apsēdās pie otras.

“Aidl.”

“M.”

“Kas jauns?”

“Atnācu te nogalināt kādu vīru.”

“Ā.”

“Tevi ne.”

“Prieks to dzirdēt.”

“Iedzer!”

M sprieda, ka pretī runāt būtu neapdomīgi. Viņa kreiso apakšdelmu rotāja tetovējums — lietussargs, kas sargāja no lietus.

No mūzikas automāta Džonijs Kešs dziedāja dziesmas “A Boy Named Sue” versiju ar tādiem dziesmas vārdiem, kādus M dzirdēja pirmoreiz, visi to dzirdēja pirmoreiz, tas bija kaut kāds šīs kabatas realitātes Vīra Melnā paveids, kuru radījusi telpu caurstrāvojošā enerģija. Aidls cieši lūkojās M ar asinīm pierietējušām acīm un rādīja vēl nepatīkamāku un drūmāku seju nekā parasti.

“Zini, tu nevienam nepatīc.”

“Tiešām?”

“Tu mūždien ņirdz par visiem, aizlicis plaukstu sejai priekšā.”

“Es tā daru? Aizlicis plaukstu sejai priekšā, saki?”

“Lūk, šādi!” Aidls parādīja, ar pirkstiem skardams vara riņķi, kas bija caurdurts kreisajai nāsij. “Lūk, tieši tā!”

“Kas tev aiz ādas, ašais?”

“Es jau teicu — ierados te nogalināt cilvēku.”

M saspringti domāja, kas būtu jāuzsāk, ja Aidls no tiesas zaudētu savaldīšanos. Prātā nāca vien sīka saujiņa iespēju, un viņš tās visas pēc kārtas pamazām noraidīja, līdz pavērās durvis un Aidla naidīguma mērķis kļuva līdz aklumam apžilbinoši skaidrs.

Senlū bija slaidis, tumšs kā pāroļļojusies cietkoksne un gaužām pievilcīgs. Viņa uzvalks šķita kā pašūts Skaistajā laikmetā, taču šāds drēbniecisks samākslojums, pēc M domām, diez vai traucēja savākt amerikāņu meičas Elizejas laukos. M nedaudz pazina Senlū — vismaz tiktāl, ka abiem jau pusi cilvēka mūža gadījās šur tur saskrieties. Abu starpā nevaldīja domstarpības — vismaz M nevarēja atsaukt tādas atmiņā; no otras puses, Senlū nebija to cilvēku sarakstā, kuru dēļ M būtu ar mieru ziedot dzīvību. Godīgi sakot, šādu cilvēku saraksts bija pagalam īss — tas bija saraksts, kurš mierīgi ietilptu kino biļetes otrā pusē vai uz kokteiļu salvetes noplēstā stūra.

Vēl jāpiemin, ka Senlū piemita zināms svars — krietni lielāks nekā Aidlam. M nebija pārlieku zinošs laika jautājumos, vairums viņa kolēģu tādi nebija — pieredzot tik daudz laika, tā nozīmīgums pamazām rūk —, taču Senlū bija visai vecs, ne gluži aizvēsturisks, tomēr cienījamā vecumā. Parastos apstākļos M liktu savu naudu uz Senlū, kurš pievārtētu Aidlu kā kuce tiek galā ar kucēnu.

Taču šie nebija parasti apstākļi. Enerģija no Aidla plūda gluži kā smirdoņas viņņi svētdienas komiksu zīmējumos. Pārāk daudz pievilksanas spēka šeit, šajā realitātē; tas padarīja Direktorātu nemierīgu un piesaistīja sev pārāk daudz viņu uzmanības nevēlamā veidā.

Būdams Senlū vietā, M būtu pagriezies un bez vilcināšanās izgājis atpakaļ pa durvīm, varbūt pat laistos skriešus. Tā M iegalvoja pats sev, lai gan dažbrīd M bija pārāk augstās domās par sevi — vai arī pārāk zemās. Lai nu kā būtu, Senlū nemetās bēgt pat tad, kad Aidls uzšāvās stāvus tik spējīgi, ka krēsls griezdamies nogāzās uz grīdas.

“*Bonsoir, monsieur,*” Senlū ierunājās, salocīdams cimodus, ieogrūzdams tos padusē un noceldams cilindru. “Vai varu jums šovakar kaut kā izlīdzēt?”

M rīcībā bija drošas ziņas, ka Senlū ir apguvis vudū zinības mūsdienu Dominikānas Republikas teritorijā, zilēdams nākotni vistu ķidās un vārīdams mīlas dziras. M gan netika gudrs, kādēļ šis vīrs bija nospriedis tērpties sen pagrimušas aristokrātijas iecienītā stilā, kas bija izgājis no modes pirms vairākiem pasaules kariem. Tiesa, viņa paziņu lokā bija adepti ar stipri vien ekscentriskāku un netīkamāku gaumi. Piemēram, M atzina par labāku Senlū noslieci iemiesoties tēlā no grāmatas “Zudušo laiku meklējot”, nevis Aidla indevi tišuprāt izkropļot paša ķermeni.

“Tas nav tādēļ, ka esi melnais,” Aidls iesāka. M nebija drošs — vai nu tā bija milzīgā spēka vilkme, kas pamudināja Aidlu paust tik neprātīgu paskaidrojumu, vai Aidls gluži vienkārši bija zaudējis prātu.

“Ceru gan, ka tā,” Senlū attrauca. “Galu galā — ir taču divdesmit pirmais gadsimts.”

“Tas ir Ketarinas dēļ.”

“Kas tā tāda?”

Sprīžot pēc drebuļiem, kas tobrīd spēji pārņēma Aidla augumu, tādu jautājumu Senlū nevajadzēja uzdot.

“Ketarīna, mana draudzene. Bija mana draudzene. Nu viņa ir tava... Laikam jau viņa nav nekas.”

Sīks, īss krekšķis dziļi kaklā apliecināja Senlū vāji pausto nožēlu.

“Tu domā Ketu? Uzdrošinos bilst, ka viņa rīkojās tā, kā pati bija vēlējusies.”

“Un kā paliek ar manām vēlmēm?”

“Redzi, mans draugs,” Senlū turpināja, izrādīdams iespaidīgu apvaldu, ņemot vērā to, ka pret viņa seju bija pavērsts pielādēts lielgabals, “mēs ne vienmēr saņemam to, pēc kā alkstam.”

“Vienmēr ne,” Aidls piekrita, “bet šovakar gan.”

No mūzikas automāta dārdēdama vēlās nikna un disonējoša Džonija balss, kā neredzams spēks, kas tumsā pārbrauc pāri. M bija plaši pazīstams kā aukstasinīgākais radījums kontinentā, taču nu sirds krūtīs daudzījās tik neapvaldīti, ka neviļus modās kliedziens. Aidla ķermenis nokrakšķēja, un realitāte izpletās, lai viņam pielāgotos. Sienas pulsēja un izlocījās, eksistence vērtās halucinogēna. Gaismas stari plaiksniņa

kā stroboskopā, un kristāliskais ornaments Senlū spieķa galā sašķīda, lauskām iztriecoties cauri viņa plaukstām. Viņš kļiedza. Arī apmeklētāji kļiedza. Aidls smējās visnotaļ maniakālus smiekļus. M cieta klusu.

Senlū atmuguriski atstreipuļoja pie bāra letes, teju paklupa pāri bāra krēslam, bet tad izslējās taisni, izsaucot visu iespējamo spēku, un, par spīti mokošajām sāpēm sadragātajā plaukstā un savai faktiski neizbēgamajai bojāejai, pūlējās sakopot enerģiju. No viņa potītēm virpuļiem augšup kāpa tāda kā vara čaula, apklaujot izgludinātās bikses un tīrā baltā krekla krūtežu, vijās un izlocījās ap savainoto roku, apturot asins plūsmu un sargājot — vismaz teorētiski — to no jauniem savainojumiem. Tā bija acīmredzami neiespējama burvestība, uz kādu Direktorāts skatījās iešķībi, — brīnumdarbs, kāds pa spēkam būtu vienīgi ar dižu talantu apveltītam adeptam.

Tā vai citādi, tam nebija jēgas. Aidla augums jau burtiski mirdzēja, straujā pulsa pilnībā pārņemts. Viņš pakustināja rādītājpirkstu, un gaisā ap to veidojās tievas tumšsarkanas dzīslas, un tad dzīslas pārtapa veselā mudžeklī plakangalvainu odžu, un tad šis murskulis aizslīdēja pa gaisu, čūskas cita citai pāri aizlaidās pāri velvei, un tad tās ielenca Senlū un viņa vara vairogu, un tad tās iztriecās tam cauri. Un tad Senlū vairs nebija saskatāms, jo rēgainās čūskas apvijās ap to no visām pusēm un noslēpa apkārtējo skatieniem.

Un tad arī tās izgaisa, un tas, kas bija palicis pāri, vairāk līdzinājās gaļas blāķim, nevis cilvēkam, un tas sabruka uz grīdas, un no tā pašķīda asinis.

Tajā mirklī Aidls izskatījās tik laimīgs — M neatcerējās jebkad redzējis laimīgāku būtņi —, laimīgs kā bērns Ziemassvētku rītā, laimīgs kā nevainīga līgava, laimīgs kā narkomāns, nule ticis pie kārtējās devas. Ilgi gan šo laimi izbaudīt neizdevās.

Tas tādēļ, ka — atgriežoties pie minētās analogijas par bāru — pastāv vēl kāds apstāklis. Nav neviena tik laba klienta, kuram būtu pieļaujams, teiksim, apmētāt citus apmeklētājus ar glāzēm vai nolikt kluci aiz bāra letes. Ja kāds pārāk uzstājīgi pārkāpj robežas, vienubrīd Direktorāts, kaut nožēlodams, būs spiests izsaukt āršviedēju.

Un realitātei ir viens ellīgs ārāsviedējs.

Kaut kur kaut kas kļiedza. Nē, kaut kur kļiedza visi: M, pārējie bāra apmeklētāji un pats bārs, smagā ozolkoka lete, krēsli un ādas divāni ap galdiņiem, alus krāni un mucas, ar kurām tie bija savienoti, viskija un degvīna pudeles, grīda, griesti, gaiss tiem pa vidu, bruģakmeņi uz ielas, nakts un pilsēta, un pasaule ārpus tās.

Visi, tikai ne Aidls, kurš pagriezās un smaidīdams uzmeta īsu skatienu M, acīmredzami gandarīts ar izdarīto izvēli.

Un tad Aidls vairs nestāvēja pie letes kā uzvarētājs tuvciņā. Un tad viņš nesēdēja pie galdiņa kopā ar M, un tad viņš neiesoļoja bārā, un tad viņš neatvēra durvis. Un tad viņš nestaigāja pa ietvi, un tad viņš nebija ieradies Parīzē vispār, un tad viņš nebija atradies arī Londonā, un tad viņš nebija pat dzimis.

Senlū gan, protams, joprojām bija pagalam. Atdzīvināt cilvēku nebija pat Direktorāta varā — to M sev par gana neizmērojamu izmišumu bija ielāgojis jau sen. Toties pārējo Aidla dzīvesgājuma veikumu — vai vismaz tā lielāko daļu — Direktorāta ieviestās izmaiņas bija padarījušas par nebijušu. Tiesa, operācija nebija nevainojama, šuvumā palika gan brūces, gan negludumi, sevišķi tiem, kuri Aidlu bija pazinuši un bija kļuvuši par liecinieku tā aiziešanai nebūtībā. M prātā iegūlās rēta, kura tā arī neizgaisa, un, pavisam stipri piepūloties, viņš spēja atsaukt atmiņā miglainu nojausmu par šeit notikušo, un par to bija jāmaksā mokoša cena — drīzāk agonija, nevis stipras galvassāpes.

Tobrīd, sēdēdams “Taleirānā” un gudrodams, kā viņam priekšā uz galdiņa gadījušās divas pusizdzertas alus glāzes, M nosprieda, ka Parīzes rudens viņam ir visnotaļ apnicis un būtu laiks šaut atpakaļ uz štatiem.

Kabata

Lielākā priekšrocība būt Direktorāta ieredzētam bija tāda, ka dzīve ritēja labi, kamēr vien pagāji maliņā un ļāvi tai plūst. M apziņā tas bija kā iekārtoties kabatā. Sēdēšana kabatā nozīmēja to, ka durvis atvērās brīdī, kad pie tām piegāji, taksometri apstājās tad, kad pacēli roku, un bankas allaž kļūdījās tikai klientam par labu. Tas nozīmēja izmest divus četrieniekus kauliņu spēlē pēc tam, kad esi iemaksājis pēdējo naudaszīmi, tas nozīmēja, ka policists, kurš tevi aiztur par narkotiku glabāšanu, izrādās sens pudeles brālis. Tas nozīmēja drasēt pa ietvi perfekti sinhronā taktī ar aipoda austiņās dzirdamo mūziku, luksofora gaismām un pašas eksistences pulsējošo ritmu. Lūk, tādēļ M nesatrauca tādi nieki kā naudas, ceļošanas vīzas, pastāvīgas dzīvesvietas neesamība vai vispār kāda reāla īpašuma esamība.

Un ko Direktorāts pieprasīja apmaiņā pret visām tām laipnībām, kuras tas atrada par iespējamu sagādāt M? Par to viņš nebija droši pārliecināts, un pieredze liecināja, ka pārāk saspringta prātuļošana par atrašanos kabatā nemainīgi noveda pie izkrišanas no tās. Rīkojies dabiski, un lai viss rit savu gaitu. Nebūdamas apveltīts ar pārlieku tālredzību, M šādu filosofiju mīļuprāt pieņēma.

Pusstundu pēc nosēšanās Kenedija lidostā vienā no A termināla bāriem M iepazinās ar Džesiju. Viņa bija *Singapore Airlines*

stjuarte — zemeslodes Vakaros tās jau sen dēvēja par reisa pavadonēm, turpretim Austrumos joprojām darbojās stjuartes, un Džesija nepārprotami tāda arī bija — āda apdedzinātas sjiēnas krāsā, acis kastaņbrūnas un pēcpuse kā nogatavojies persiks. Noskaidrojusi, ka M nav naktsmāju, viņa nolēma tādas piedāvāt — savu dzīvokli Kvīnsā jeb, precīzāk sakot, gultu savā dzīvokli Kvīnsā. Būdamā stjuarte, Džesija tajā pārāk bieži neuzturējās, tālab viņai nebija iebildumu, ka M kādu laiku tur piemājo — vismaz līdz brīdim, kad atkal nostāsies uz kājām.

Abi pavadīja divas dienas, ietīstījušies mīlas kūniņā, un, kad Džesijai pienāca laiks doties uz nākamo reisu, M pavadīja viņu līdz metro. Atpakaļceļā viņš ieskrēja bārā, lai aši iedzertu kādu glāzi, un uz sliekšņa paspraucās garām ārā skrejošam saniknotam kungam ar kazbārdiņu. Izrādījās, ka piktais hipsteris ir bārmenis — pareizāk sakot, bija bārmenis un izbija. Šajā izmisīgajā situācijā bāra pārvaldniekam M iepatīkās, un viņš apjautājās, vai M prot iejaukt kokteiļus. M īsti gan neprata, taču apgalvoja pretējo, spriedams, ka ar laiku šo mākslu apgūs. Pirmajā vakarā daži apmeklētāji nebija pārlietu sajūsmināti par *Negrone* kvalitāti, taču pēcāk M saņēmas.

Dzeramnauda nebija peļama, un šajā darbā bija ērti iepazīties ar meitenēm, taču pēc trim dienām M tas bija diezgan apnicis, tālab viņš bija priecīgs, kad ceturtajā dienā bārā ienāca slaidis, kalsns vīrietis ar izspūrušiem matiem un pasūtīja beļģu alu. Izdzēris trīs šī alus glāzes un stundu klausījies M nostāstus par ceļojumiem, vīrietis izmisis saguma. Viņš paziņoja, ka viņam šī pilsēta ir noriebusies līdz nāvei, viņš esot nule izšķīries no draudzenes, viņam, lūk, tūlīt būs trīsdesmit gadu, un viņš gandrīz gadu nav izbraucis no valsts, vienīgi reiz aizskrējis uz Toronto, par ko abi vienojās, ka tas īsti neskaitās. Tālab M paziņoja — piķis rāvis, ja reiz vīrietis tā jūtas, tad viņam jābrauc, tūlīt pat jāskrien prom. M apsoliya vīrieša prombūtnē pieskatīt viņa dzīvokli. M bija no tādiem, kam piemīt zināmas spējas pārliecināt cilvēkus paraudzīties uz daudziem jautājumiem no vēlamā rakursa, tāpēc vīrietis pēc stundas atgriezās ar sakravātu somu un M domātām rezerves atslēgām.

Tāds risinājums nāca tieši laikā, jo Džesija bija atgriezusies un — vai nu skats, ka nevīžīgs bandoņa strebja viņas brokastu pārslas, bija kļuvis mazāk pievilcīgs, vai arī stjuarte bija uzodusi to, ka prombūtnes laikā M nav bijis tai simtprocentīgi uzticīgs. M jaunais mitekļis atradās Kraunhaitsā, un viņš sprieda, ka nav jēgas braukāt no Bruklinas centra uz Kvīnsu, lai strādātu darbu, kuru viņš tikpat negribēja. Par laimi, nodzērdams savu pēdējo divdesmitnieku bārā netālu no jaunā mitekļa, viņš saskrējās ar vecu draugu — nu, ne gluži draugu, bet vismaz paziņu, sīku brīnumdari, ar kuru M bija iepazinies pirms vairākiem gadiem, un kopš tā laika par viņu atcerējies reti. Izrādījās, ka šis pusdraugs meklēja biedru, ar kuru doties izbraucienā un, iespējams, pasacīt vienu otru stipru vārdu tiem, kurus sastaps brauciena galamērķī. M bija zināms kā cilvēks, kas mēdz palaikam šādus vārdus izmest, tomēr šajā gadījumā tas nebija nepieciešams, un viņa klātbūtne vien izrādījās pietiekama, lai pēc neilga laika sprīža varētu atgriezties dzīvoklī ar astoņiem tūkstošiem un sešiem simtiem dolāru — visu, ko viņš varēja izkacēt no sava tā saucamā drauga.

Tādējādi trīs nedēļu laikā kopš atgriešanās M bija ticis pie dzīvokļa, naudas ikdienas tēriņiem, garderobes un vesela klāsta elektronikas, kuru iepriekšējā paaudze pat nebūtu iztēlojusies, bet tās pēcnācēji uzskatīja par vitāli nepieciešamu, — turklāt tas viss bija paveikts bez īpašām pūlēm. Šajā ziņā atrašanās kabatā varēja darīt nemierīgu — reizumis modās nojausma, ka neatrodies pie sava likteņa stūres, bet ceļu ir iezīmējis Direktorāts, Universs vai kaut kas cits, tālab pašam atliek vienīgi virzīties uz priekšu mehāniski ierastām kustībām.

Taču par to bija grūti raizēties tagad, kad M bija atgriezies Ņujorkā, un — vai jūs esat dzirdējuši par Ņujorku, vai zināt, ka tā ir visuma centrs? Pilsētas iedzīvotāji labprāt jūs izglītos, smēķēdami, iemezdami pa glāzītei un skraidīdami starp darba intervijām, aklajiem randiņiem un piramīdu shēmām, — un tik pārlicinoši, ka būs grūti nenoticēt. M no pilsētas bija aizbraucis sen, un pārradies uzlūkoja to ar jaunavīgu skatienu — iespēju, nodarbju, izdevību un piedzīvojumu piesātinājuma pārņemts. Vai gribi ieturēties ar meksikāņu un korejiešu virtuves mikslī četros no rīta? Pasūtīt kokaīna piegādi tieši pie durvīm, saņemot ātrāku un uzticamāku

pakalpojumu nekā ēdiena piegāde no tuvīnās picērijas? Apmeklēt eksperimentāla teātra izrādi pirmskara gaļas skārni?

To visu M paveica dažās pirmajās nedēļās, ieslīgstot pilsētas neizdi-
bināmajā pilnestībā. Oktobrī uzturēties Ņujorkā ir lieliski. Vakars pienāk
strauji, taču laikapstākļi ir gana silti, lai iztiktu ar garpiedurkņu T kreklu
un ādas jaku, un M piestāvēja garpiedurkņu T kreklis un ādas jaka — kā
dažām pilsētas sievietēm palaimējās uzzināt. M klīda pa sānieliņām un
šaurām šķērsieliņām, uzsmaidīja bērniem, nicīgi uzlūkoja ubagus, drūmi
pavērās uz zēniem, kas dirnēja uz stūra, un kāri siekalojās gar sapostajām
daiļavām, kuras sastādīja lielāko daļu Manhetenas salas populācijas. Viņš
vairījās darīt kaut ko tādu, kas piesaistītu Direktorāta uzmanību, ja nu
vienīgi sajūtās visumā laimīgāks nekā lielais vairums pārējo iedzīvotāju.
Viņš pieraudzīja, lai vecie paziņas — draugi, ienaidnieki un daudzskait-
līgākā daļa paziņu starp šīm kategorijām — neuzzina par viņa atgrieša-
nos. Gan vēsts drīz vien paklīdīs, un nepatikšanas būs klāt ne sauktas,
ne aicinātas.

Bet pagaidām pietika ar iespēju slīdēt cauri pilsētai kā tvaikam,
atcerēties, atklāt no jauna un gūt baudījumu cilvēcisko iespējamību pār-
mērībās, kas ir galvenā Ņujorkas īpašība.

Govanesas kanāla pirāti

Kādā sestdienas naktī, pāris stundu pirms saullēkta, izmests uz ielas, M kaunīgi kātoja atpakaļ uz dzīvokli. Viņas vārds bija Melānija — par to M bija samērā stingri pārliecināts, taču bārā valdīja troksnis, un viņš labi apzinājās, ka nav vēlams to pārjautāt tad, kad abi bija iekārtojušies viņas augšstāva dzīvoklī. M nebija paredzējis uzkavēties tur visu nakti, tomēr bija cerējis, teiksim, kādu pusstundu pamaigoties, līdz atžirgumā vismaz nepinas kājas. Bet Melānija nebija pierunājama. Varbūt kādā brīdī bija paredzēta sāncenša ierašanās vai arī, iespējams, iznākusi no bāra puskrēslas, kurā viss rādījās glaimojošākā gaismā, viņa nosprieda, ka pazīšanās ar M ilgāk nav nepieciešama. Lai būtu kā būdams, ap trijiem naktī M iznāca pa dzīvokļa nama durvīm Traibekā — kurš gan mūsu laikos vairs mitinās Traibekā, ja neskaita popzvaigznes un naftas karaļu mantiniekus? Aizritēja divdesmit minūtes, M nāca pie secinājuma, ka neviens taksometrs viņu neuzņems; vēl divdesmit piecas minūtes gaidīšanas Čembersstrītas stacijā un vēl pusstunda brauciena, līdz viņš atgriezās Kraunhaitsā. Nonācis savā ielā, M savilka gana nīgru sejas izteiksmi, lai nevienam nakts iemītniekam neiešaujas prātā iecere šim piesieties, un iedams viņš par varītēm centās nestreipuļot.

Viņš nupat bija novilcis mēтели, kad iedūcās tālrunis. Parasti tik vēlū naktī M nelikās par tālrūni ne zinīs — ko labu var vēstīt īsziņa tik vēlā

stundā? — taču apmiglotais prāts vedināja domāt, ka Melānija (vai kā tur viņu sauca) sūta pēcsekse komplimentu.

Tā nebija. Īsziņa vēstīja: “NOLPĪJA GOVNS KNLA PRTI — PUIKA.”

M nopūtās un īsu brīdi prātoja, kā Puika noskaidrojusi par viņa atgriešanos pilsētā, taču Puika zināja daudz tāda, ko ļaudīm nebija vēlams zināt, un nebija laika iegrimt visādās pārdomās, ja vēl jāķeras pie īsziņu saīsinājumu atšifrēšanas. Pirmais vārds bija gana saprotams, un bija jāpieņem, ka PRTI nozīmē “pirāti”. Ja viņu būtu sagūstījis bariņš kaut kādu pamuļķu, viņai nenāktos grūti pavērst situāciju sev labvēlīgākā gaismā vienai pašai. Atlika vienīgi GOVNS KNLA, lingvistiska konstrukcija, kuru M alkohola apgrūtinātās smadzenes uzreiz nejaudāja atšķetināt.

“Govanesas kanāls!” pēc laba brīža liksmi atjauta M, priecīgs par pareizā risinājuma atklāsmi. Taču smaids pazuda no sejas teju tikpat knaši kā parādījies, un, vēlreiz izrunājot šos vārdus, tie izklausījās drīzāk kā lāsts, nevis prieka sauciens.

Beigu beigās M nonāca pie diviem iespējamiem atrisinājumiem. Pirmais — pirāti nopērs Puiku ar “deviņastu kaķi” jeb pletni, izvilks zem ķīļa, piespiedīs iet pa dēli vai īstenos citu tikpat nejēdzīgu sodu. M prātā tā nebija īpaši ticama varbūtība, taču tā viņu diez ko neiepriecināja. Daudz ticamāka šķita iespēja, ka, par spīti visnotaļ izmisuma pilnīgai īsziņai, Puikai beigās pašai izdosies atbrīvoties no gūstītājiem, noslaktēt tos visus vienlaikus brutālā un oriģinālā veidā, un tad viņa klauvēs pie M durvīm, gatava ar viņu izrikties tieši tāpat.

Šī iespēja M patika vēl mazāk.

Govanesas rajons atradās četrdesmit minūšu gājienā no dzīvokļa, un tas vismaz ļāva M nedaudz atskurbt. Prāts gan nenoskaidrojās tā, kā viņš būtu gribējis, ņemot vērā, ka situācija diezgan droši izvērtīsies nejauka, taču viņš vismaz jutās labāk nekā vēl pirms brīža. Nakts laikā Govanesa bija gandrīz tukša kā izslaucīta — pat bezpajumtniekiem un rīkļurāvējiem atradās labākas darišanas nekā vazāties pa pamestām rūpnīcām, fabriku noliktavām un dēļiem aizsistām mākslinieku kolonijām, ieelpojot drēgno, pretīgo dvingu, kas plūda no kanāla.

M gan nebija zinājis, ka Govanesas kanālā ieperinājušies pirāti, taču viņš nebija par to diži pārsteigts. Kādu brīdi vīrietis cieši vērās kanāla ūdenī, tā lēni plūstošajā straumē, kuras tumsībā neatspoguļojās pat Mēness, kas patlaban gausi slīga uz apvāršņa pusi. Nudien, vēlā stunda raisīja zināmas bažas. Par kanāla pirātiem M nezināja neko, taču viņam bija zināms, ka būtnes, kuru īsti nemaz nav, pilnībā mitējas pastāvēt pēc saullēkta, turklāt neviens nevar neapstrīdami apgalvot, kāds liktenis piemeklē dvēseles, kurām nav palaimējies būt to vidū naksnīgajā laika posmā. M sprieda, ka tas nevarētu būt nekāds patīkamais liktenis.

Cik M bija zināms, pēdējie, kas bija papulējušies izanalizēt Govanesas kanāla ūdeni, atklāja, ka tas galvenokārt sastāv no parastā herpes vīrusa un smagajiem metāliem, garnējumam piešaujot klāt mazumiņu cilvēka fēču. Tā nu brišana augšup pa upi tika acumirkli izslēgta. Puika gan bija M, iespējams, labākais draugs pasaulē, taču visam ir savas robežas. Viebdamies viņš izķeksēja no kabatas atslēgu ķēdi, atvāza pie tās piestiprināto saliekamo nazi un pārvilka asmeni pāri rokai. Iegriezdams ne pārāk sekli, viņš ļāva dažiem asins pilieniem ielāstot ūdenī. Diez vai varētu padomāt, ka, ņemot vērā Govanesas kanāla smakojošo sliķšņu, šie divi vai trīs centilitri svaigo asiņu spētu piesaistīt sevišķu uzmanību, taču M jau sen bija atklājis, ka šādās situācijās vispiemērotākās bija senās tradīcijas. Un viņam tik un tā nebija citu ideju.

Līdz pusei nosmēķējis otro paštīto cigareti, M saoda ruma un šaujampulvera smārdu un izdzirdēja balsis klusi un šķībi velkam jūrnieku darba dziesmu. Visu, ko M zināja par kuģošanu, varētu ietecināt mazajā glāzītē un neviebnoties izdzert vienā paņēmienā, taču gluži neviļus pārņēma nojausma, ka šī peldlīdzekļa apkalpe svārstās uz sakarīguma robežas, ar lielu iespēju izraisīt Direktorāta sapikumu. Liktos, ka tas ir kliperis, kas sarucināts līdz lielas airu laivas izmēriem, ikvienai detaļai un elementam esot absurdi miniatūram. Tā priekšgalā slējās *anime* nāra — platām acīm, vēl lielākām krūtīm un praktiski nemanāmu deguntiņu — un uz tās, pārkāris kājas, sēdēja resnis košās purpura biksēs, zobos turēdams lielu dunci. “Vārnas ligzda” nebija lielāka par apkopējas spaini un līgojās turp un atpakaļ — līdz ar sievieti, kas stāvēja “ligzdā”, un tās

nokarenajām, skopi apsegtajām krūtīm. Beidzamais šīs trijotnes dalībnieks bija izģindis vīrietis, kas stāvēja uz kvarterklāja, drūmi blenzdams un kratīdams mačeti M virzienā. “Stāt, tu, skorbuta ķertā sauszemes žurka!” viņš auroja, turēdams labo roku uz mačetes roktura un ar kreiso ķerdamies pie bārdas, kas slīga līdz pat potītēm. “Par ko gan tu izsauc brūnā ūdens pirātus? Runā patiesīgi, citādi izpelnīsies tūlītēju atriebi!”

“Tad tā mums te ies?” vilies, taču ne gluži pārsteigts, jautāja M. “Jūs savācāt manu draudzeni. Gribētu viņu atgūt. Vai vismaz es mēģināšu viņu atgūt.”

“Tavu draudzeni? Kazi, daiļu meiču?” vēlējās precizēt tas, kurš atradās uz priekšgala. “Jašu, mums tāda ir. Jašu, mums tādas nav. Tev nāksies par to parunāt ar kapteini.”

“Jāpieņem, ka viņš ir tur, sūdipes augštecē?” M noburkšķēja, labi zinādams teicienu par iešanu uz visu banku — šajā gadījumā tādu, kurā glabājas šiliņi un dubloni. Ignorēdams bažas par to, ka viņa svars varētu pamudināt peldlīdzekli apmesties otrādi un visiem sagādāt saindēšanos ar dzīvsudrabu un inficēšanos ar superAIDS, viņš uzmanīgi uzlēca uz borta.

“Es esmu Rums,” stādījās priekšā vīrelis, kurš bija pārkāries pāri priekšgalam.

“Es esmu Sodomija,” paziņoja meitene, kas atradās masta galā, “vārnu ligzdā”.

“Es esmu Plet...”

“Sapratu, sapratu,” M atvēcinājās. “Gaužām asprātīgi. Jums iet pie sirds *The Pogues*. Varam kustēt uz priekšu? Es jau kavēju tikšanos ar gultu.”

“Lavierēt pa vējam!” Pletne uzbrēca masta augšgalam.

Sodomija notrausās no savas laktas un izrīkojās ar burām tā, ka iznākumā kuģis graciozi apgriezās, teju pieskardamies vispirms vienam, tad otram krastam, un devās atpakaļ, no kurienes nācis.

“Jēziņ ellīgais,” M noteica.

Rums nolēca no savas vietas priekšgalā, un, par spīti resnajiem tauku blāķiem uz rokām, vidukļa, kakla un dažādām citām vietām,

radās iespāids, ka viņš itin prasmīgi rikojas ar nazi, kas pēkšņi parādījās viņam rokā.

M nopūtās. “Pie Poseidona bārdas,” viņš nelaimīgs izmeta.

“Pie Poseidona sasodītās bārdas, nudien!” Rums atsaucās.

No kuģa pakaļgala — tam noteikti bija īpašs jūrniecības termins, bet M to nezināja — atlidoja Pletnes pilnā balsī skandēta jūrnieku darba dziesma, kas izklausījās aizdomīgi līdzīga kādam agrīnam *The Smiths* gabalam. Sodomija un Rums uzķēra meldiju un aizrautīgi rāva līdzī. Šāds skaņu fons M patlaban nebija pa prātam, jo dzērums diezgan strauji vērtās pagīru stāvoklī, jūras darba dziesmas viņš ienīda un par īpašu Moriseja cienītāju viņu arī nevarētu nosaukt.

Burāt augšup pa upi normālos apstākļos nešķīstu iespējams, jo Govanesas kanālam abos krastos rindojas augstas ēkas, kavējot vēju ieskrieties. Taču robeža, aiz kuras lietu kārtībā ir saskatāma loģika, jau sen bija palikusi tālu iepakaļ, un M nebrīnījās, redzēdams, ka kuģītis, kaut papildu kravas dēļ iegrimis visai dziļi, traucas pieklājīgā ātrumā. Jo tālāk kuģītis brauca, jo skaļāk pirāti skandēja dziesmu; un, jo skaļāk viņi skandēja, jo platāks Govanesas kanāls šķita plešamies, līdz radās noskārtā, ka to drīzāk varētu nodēvēt par Govanesas upi un kādā brīdī jau par Govanesas līci, un visbeidzot par Govanesas jūru, lai gan M sakrustoja uz krūtīm rokas un apņēmīgi atteicās apveltīt ūdenstilpni ar tādu titulu.

Aizritēja šķietami garāks laika sprīdis, nekā naktij vēl vajadzēja ilgt, un viņi nonāca pie nepazīstama Junjonstrītas tilta varianta, kurš, darināts lielākoties no koka, nezin kādā veidā aizstiepās pāri bezgalīgi plašajam ūdens klajam, kurā kuģis burāja. Blāvajā mēnesgaismā un blakus novietoto lāpu ņirbošajās liesmās M tik tikko jaudāja saskatīt lielgabala stobru.

“Kas tur?” no tilta atskanēja brēciens. “Saki paroli vai stājies pretī manai musketei!”

Nebūdams priecīgs par šādu drošības pārkāpumu svešinieka klātbūtnē, Pletne piesardzīgi pavērās uz M. Bet tad atkal pievērsās tiltam un uzrēca pārkarei: “Jo—ho—hoooo!”

“Jo—ho—hoooo!” skaļi atsaucās sargs.

“Jo—ho—hoooo!” piebiedrojās Sodomija un Rums.

Nespēdams dot savu ieguldījumu sarunā, M cieta klusu.

Iepeldējis zem tilta, kuģītis nonāca kaut kādā pazemes kambarī, kas nedaudz līdzinājās renstelei, un reālā pilsēta saplūda ar dīvainu, pirātu apdzīvotu pasauli, kuru Pletne ar savu apkalpi bija radījuši ar gri-basspēku vien. Aptuveni simts jardu dziļāk kuģīti pietauvoja piestātnē, kuru tas dalīja ar divvietīgām airu laivām, pašu sameistarotiem katama-rāniem un arābu dau tipa kuģīšiem — tā bija tik neiespējama un anahro-niska flote, kādu vien iespējams savākt vienkop. Piestātnē pirātu drūzma dāvāja M izteikti neviesmīlīgu sagaidīšanu, palaikam izrādot savu attiek-smi ar kādu pļauku vai elkoņa belzienu, kā arī apspriežot viņa ānusa svē-tumu un viņa cerības tādu to saglabāt vēl kādu laika sprīdi.

Ja arī M nervozēja, tad ārēji tas nebūtu viegli nosakāms. Viņu veda garām Austrumvācijas armijas teltīm, no kurām vīdēja groka mucas un kur uz zemes kaudzēm vien mētājās, pēc visa spriežot, teātra rekvizītu dārglietas; garām apskurbušām vieglas uzvedības meičām un spēcīgi iedzērušiem katamiētiem; garām trim pērtiķiem un vienacainam papa-gailim, kurš deklamēja, pēc M domām, Artura Rembo vārsmas. Visbei-dzot viņi nonāca pie krēsla, kas bija darināts no kauliem, un tajā sēdēja vīrs, vairākkārt lielāks par parastu vīru, un dzēra no biķera, kas arī bija izgrebts no kaula. Vīra bārda bija melna kā nakts un sapīta bizītēs, kurās ievīti aizdedzināti lēnas iedarbības degļi. Viņa acu skatiens bija brutāls. Viņa deguns bija liks. Bija pilnīgi neticami, ka viņš varētu nebūt bruņots.

“Kapteinis Grimdārks sveic jūs Brūno Ūdeņu Pirātu mājvietā,” viņš sacīja, paliekdamies uz priekšu un atbalstīdamies uz savas mačetes smai-les. “Šķiet, mēs kļūstam šausmīgi iecienīti spožpuses iemītņieku vidū.”

M uzmanību nevilšus piesaistīja kapteiņa bārdas dzeltenbrūnās saknes — vietā, kur tas no bruneta pārtapa melnītī —, taču viņš nosku-rinājās un attapās. “Paldies,” viņš teica. “Jā, šī ir viena ievērojama vietīņa. Tāda... patiešām nemanāma.”

Ar grāciju, kāda tik milzīgu apmēru vīram šķistu apbrīnas vērta, kapteinis piecēlās no krēsla, aizgūtnēm atpleta rokas un bez piepūles uzsāka svinīgu uzrunu: “Gadu no gada dzīvojam zem jums, tumsā pie-nemamies spēkā, apgūstam pilsētas ūdens ceļu noslēpumus. Sievietes

no Steitenailendas līdz Montaukas salas krastiem lej asaras, ieraugot plīvojam karogus mūsu mastos, un mātes kušina mazuļus, pieminēdams Grimdārka vārdu. Mūsu zobeni ir asi, mūsu lielgabali ir pielādēti, mūsu...”

Iepīkstējās mobilais tālrunis, un, kamēr kapteinis bija iegrimis savā melodrāmā, M zagšus izņēmsēja telefonu no kabatas, cerēdams, ka Puika atsūtījusi ziņu. Taču tā nebija.

Nezināms numurs: “Vai, ārā ejot, tu nemanīji manus auskarus?”

M: “Kas raksta?”

“...ļauņāki par Melno Bārtu, smukāki par Anni Boniju, franciskāki par Fransuā Lolonē...”

Nezināms numurs: “Medisona.”

M: “Tu domā, ka es nozagu tavus auskarus?”

Medisona: “Es tikai prasu, vai esi redzējis.”

“...iegrābuši vairāk laupījuma vienā dienā nekā Kids visā pirāta karjeras laikā...”

M: “Uz naktsгалdiņa paskatījies?”

Medisona: “Skaidrs, ka paskatījos uz naktsгалdiņa.”

M pacēla galvu un ieraudzīja kapteiņa Grimdārka mačetes smaili svārstāmieš dažu collu attālumā no rīkles.

“Garlaikojam tevi, puis?”

“Piedošanu, piedošanu,” M attrauca. “Raksta meitene, ar kuru kopā vakarnakt devos mājās. Vai šonakt. Nav svarīgi. Ieņēmusi galvā, ka es nočiepu viņai auskarus.”

Acīmredzot šāda teorētiska ļaundarība kapteinim šķita sīka vienība.

“Kādā nolūkā esi šeit ieradies? Atbildi ātri, citādi pakutināšu ar asmeni!”

“Ā!” M iebāza tālrūni kabatā. “Tā rādās, ka veltīgi braukts. Gribēju apraudzīt kādu senu draudzeni, bet gan viņa iztikts bez manis. Bet jums te ir kolosāls iekārtojums. Atgādina konstrukciju no “Lego” komplekta, kuru reiz iegādājos draudzenes māsasdēlam. Varbūt varat aizgādāt mani atpakaļ tur, no kurienes savācāt? Pag, vai te tuvumā gadījumā nav trešās līnijas vilciena stacijas?”

“Ja domājies,” kapteinis iesāka, no dūsmām pietūkdams kā pēc čūskas kodiena, “ka vari iekļīst pašā Brūno Ūdeņu Pirātu mājvietas sirdī un pēcāk mierīgi izsoļot ārā, tad tu esi neprātīgāks par dzērumā prātu zaudējušu skotu!” No pūļa, kas viņus vēroja, atlidoja piekrītošas klaigas un bļautišānās. “Kazi, kāds tur, augšā, būtu ar mieru samaksāt par tevi izpirkuma naudu? Vai drīzāk pienāktos iecelt tevi jungas godā? Pienesīsi man groku un pārējā laikā dzīvosies pa mucu!” Sekoja smieklī un daži muskešu šāvieni.

“Tad te nav trešās līnijas?” M pārjautāja, piemezdamies uz kādas tuvākās kastes. “Labs ir. Viņa droši vien ilgi nekavēsies.”

Rums pakasīja kakla taukus. Oglītes kapteiņa bārdā pavirzījās kādu nieku lejup. Viņi ar šļakstu sitās pret krastu. Vienacainais papagailis uzsāka rindiņu no dzejoļa par “rumpi–pumpi”, taču atskanēja būkšķis, ķērciens, un iestājās klusums.

“Ko tu gribi ar to sacīt?” kapteinis beidzot ierunājās, ietērpdam vārdos pūļa nervozitāti. “Viņa droši vien ilgi nekavēsies?”

“Pienāks brīdis, kad Puikai izies ballītē uzņemtais narkotiku reibums, un viņa atmodīsies ar paģirām un kaislīgu vēlmi sarīkot masu slepkavību. Vai esat redzējuši kādu izbakstām sev zobu starpas ar mugurkaulu? Tas ir...” M pūlējās atrast piemērotu apzīmējumu, taču atmeta ar roku. “Negribētos jums izbojāt pārsteigumu.”

“Cūkas ķeskas!” pēc neveikla klusuma brīža bilda kapteinis. Pūlis ieņēma tādu pašu jautri nevērīgu pozu. “Ja ceri atsvabināties no Brūno Ūdeņu Pirātiem, ar blefu un lūgšanu vien nebūs gana.”

“Es nemaz tik bieži nelūdzos,” M atzina. “Goda vārds, saņēmis viņas īsziņu, es nospriedu, ka jūs esat kaut kādi starptelpu kaperi, brīvjūrnieki, kas kuģo cauri laiktelpai, nevis statistu bariņš no Džerija

Brukheimera filmas. Vēl pirms rītausmas Puika tīrīs no nagu apakšas jūsu zarnu paliekas, un es laužīšu galvu, kā izskaidrot veļas mazgātājai smadzeņu traipus uz mana svītera. Jau atkal.” M nelaimīgs pašūpoja galvu. “Man nevajadzēja klausīt aicinājumam īsziņā.”

Tajā brīdī viņš saņēma vēl vienu.

Medisona: “Varbūt tie kaut kā iekrita tev kabatā?”

M: “Es taču teicu — es tos nenozagu.”

Medisona: “Neapgalvoju, ka tu nozagi. Tikai prātoju, ka varbūt tu, ārā iedams, nejauši iemeti tos kabatā.”

M: “Tas ir skaidrs zādzības eifēmisms.”

“Kas īsti ir tava draudzene?” Pletne ievaicājās.

Patiesībā šo jautājumu Pletne bija uzdevis vairākkārt, taču M bija aizņemts ar tālruni un vienlaikus gribēja kāpināt gaidas.

“Vai gribat sacīt, ka esat nolaupījuši visbīstamāko cilvēcisko radījumu tuvāko sešu vai septiņu realitāšu vidū, pat nezinādami, kas viņa ir? Ellišķīgā Puika? Astartes nāvīgākā ienaidniece? Atlantīdas Nolem-tība? Tiesa, nevaru jūs pilnībā vainot. Tiem, kuri ar viņu sastopas, ir tāda nelaimīga paraža vairs ilgi nedzīvot. Īstenībā...” M aplūkoja pulkste-ni tālruņa ekrānā. Zem plaukstas locītavas pletās tetovējums — ceļos nometies altāra zēns. “Jūs esat noturējušies kādas... trīs stundas? Tas nav peļami. Noteikti ilgāk par vidējo.”

“Mēs viņu uzgājām streipuļojam pie kuģa iluminatora,” paskaid-roja noplucis vīrelis, kura galvas lakatiņu rotāja *E-Street Band* simbolika. “Viņa atļāvās nogānīt manu izcelsmi.”

“Jā, tas ir īsti Puikas stilā. Asa mēle, taču — gan to pārcietīsiet, ja vien jūsu dzīslās rit mūžīgo dievu sula, nevis asinis. Vai kāds no jums var lepoties ar dievišķu cilmi? Nē? Tad, visticamāk, ilgi nevilksiet. Klau, jūs taču neatstājāt pie viņas nevienu sargu, vai ne?”

Kapteinis paskatījās uz Pletni. “Tikai Tibo un Kelahanu.”

“Nu, jācer, ka Tibo un Kelahans nebija pārlieku iecienīti.” Iezvanī-jās M tālrunis, un viņš nevērigi pielika to pie auss. “Hallo? Jā. Jā? Lieliski.

Uz naktsгалdiņa? Jā. Labs ir, lai tev veicas!” Viņš iemeta tālrūni kabatā. “Nu, tādās tās meitenes ir. Ko lai dara?”

Taču visi pārējie sapulces dalībnieki neuzskatīja, ka M mīlas dzīves klapatas patlaban ir būtiskākais.

“Ja reiz tava draudzene ir tik briesmīga,” kapteinis vēl nerimās, “kā tas nākas, ka mēs viņu tik mierīgi savācām?”

“Nezinu. Varbūt viņa bija pārdozējusi ketamīnu. Varbūt manai draudzenei neienāca prātā, ka atradīsies tāds stulbenis, kurš sadomās dzīt ar viņu jociņus. Ziniet, ko?” M turpināja pieceldamies. “Ja tā padomā, var gadīties, ka viņa sagudro no jums visiem atbrīvoties vienā rāvienā — uzsūtīt uguni, skābi vai kaut kādu milzīgu tārpeidīgu briesmoni, un, ņemot to vērā, es labprātāk negribētu te atrasties. Kad viņa ieciklējās uz asinspirti...” M skaļi ievilka gaisu caur zobiem. “Tas nebūs glīti. Bet gan jūs spēsiet droši stāties pretī. Tiesa, es reiz redzēju, kā viņa saraudina kādu Dižo Seno, bet, protams, jums taču ir antīki šaujāmieroči un kas tik vēl ne. Ar to pietiks, lai nepieļautu, ka jūsu mitekļis pārvēršas lopkautuvē.”

“Dižo Seno?” Rums atkārtāja.

“Asaras tā vien šķīda no taustekļiem klātajām acīm... Teiksim tā, ir dažas ainas, kuras cilvēcei nebūtu vēlams redzēt.”

“Tas bija tikai pārpratumš!” kapteinis protestēja. “Mums nebija padomā nekas aizvainojošs!”

“Tiešām? Tā jūs grasāties attaisnoties? Nejauši savācāt Puiku un iegrudāt pazemes kamerā?” M paraustīja plecus. “Vēlu veiksmi! Tomēr man jūs jābrīdina — Puikai nepiemīt piedodoša daba.”

“Mēs noteikti varam to kaut kā labot!”

“Padarot sev galu?” M piedāvāja. “Lai gan Puika var ieņemt galvā, ka derētu sadzīt jums pēdas arī ellē, tālab nevaru solīt, ka no tā būtu kāda jēga. Paklau, puīši, visumā šis bija jauks piedzīvojums, taču — jo ilgāk es te kavējos, jo lielāka ir varbūtība, ka mani piemeklēs tāds pats liktenis, kāds neizbēgami sagaida jūs, bet es mīļuprāt no tāda izvairītos.” Viņš pameta ar roku pūlim, un tas pašķīrās kā jūra Mozus vai pirmsskolnieku grupiņa sporta skolotāja priekšā. “Gan es pats kaut kā izkļūšu ārā. Jūs tāpat būsiet aizņemti — lūdzoties vai klusi šņukstot pa kaktiņiem.”

“Pagaidi!” kapteinis iesaucās.

M uzreiz apstājās. “Jā?”

“Vai tu nevarētu ar viņu aprunāties?”

“Es?” M neticīgi pārjautāja. “Ko gan es varētu līdzēt?”

“Izskaidrot situāciju! Un nevienam nekāds ļaunums neceltos!”

“Nezinu vis, puīši. Ir jau vēls, esmu noguris. Es jau tā esmu iepinies šajā lietā dziļāk, nekā biju paredzējis. Piedevām es drusciņ ņemu pie sirds tos uzbraucienus par anālo jaunavību. Nevarētu apgalvot, ka man prāts nesas uz labdarību. Vienīgi... ja nu man šo to iešķiebtu ķepā?”

Kapteinis Grimdārks paraudzījās uz Pletni, kurš šķita esam viņa tiešais vietnieks. Pletne paraudzījās uz pūli. Pūlis raudzījās kur kurais. Smaga ir nasta, kas jānes galvai ar pirātu cepuri.

Pārrunas ilga kādu laiku, jo M atteicās saņemt samaksu zīda bažos vai dublonos — viens bija pārāk smags un otru bija grūti samainīt mūsdienu tirgū. Viņi vienojās par nelielu maisiņu ar tajā sabērtiem briljantiem, kuri M nemācītajai acij izskatījās pēc gada īres maksas. Vēl pēdējā brīdī, atmostoties iedzimtajam nedarbnieka instinktām, M pieprasīja Grimdārka trīsstūreni un nevainīgām actiņām vēroja, kā pirātu vadonis gausi un negodpilni noceļ cepuri no galvas.

“Darišu, ko spēšu, taču es jūsu vietā laistos tālu kalnos — vai arī tālu jūrās, kā nu jums, kuģiniekiem, pieņemts izteikties. Pagīru mocīta Puika kļūst maķenīt drebēlīga.” Uztinis cigareti, M pieliecās un aizkūpināja to pie viena kapteiņa bārdā gruzdošā degļa gala.

“Tev sāk rēgoties nenokrāsotas matu saknes,” viņš uz beigām vēl iedzēla.

M devās norādītajā virzienā, soļodams pa garu akmens gaiteni, kuru pavirši apgaismoja blāvi degošas lāpas, līdz nonāca pie koka durvīm, pie kurām stāvēja divi vīri.

“Tibo!” M ierunājās. “Kelahan! Man prieks jūs abus redzēt!”

“Kas tu par putnu?” noprāsīja garākais.

“Es esmu jaunais kapteinis,” M paskaidroja. “Vai tad cepuri neredzat?”

“Kur palicis Grimdārks?”

“Mēs sarīkojām zobenu cīņu uz koka dēļa virs baseina, kurā peldēja āmurhaizivis. Baigi aizraujoši! Žēl, ka jums nesanāca to redzēt. Īsi sakot, es izrīkojos ar viņu kā Erols Flinns ar Bezilu Retbonu.”

“Kas?”

“Kā Džonijs Deps ar Džefriju Rašu.”

“Ā!” novilka īsākais. “Sasodīts!”

“To tu pareizi pateici. Tagad atveriet durvis, citādi nāksies... pataisīt jūsu zarnas par bikšturiem. Vai platmali. Nu, kaut ko vecmodīgu. Ir jau stipri vēls,” M it kā atvainodamies paskaidroja, lai gan sargiem nebija nekas iebilstams — viņus iespaidoja gan cepure, gan vispārēji nevērīgā izturēšanās.

Noliktavas telpā atradās sarūsējis lielgabals, abordāžas pīķi, tukšas “Bruklinas lāgera” pudeles, kastes ar zeķubiksēm, burkas ar papagaiļu barību, sausi jūrnieku cepumi, sālīta cūkgaļa un simt divdesmit mārciņas pankroka velnenes ar garām kājām, bez krūtīm un ar īsu, asimetrisku matu griezumumu. M nebija redzējis Puiku sen, vairākus gadus, un viņa izskatījās tieši tāda pati kā agrāk — nežēlīga, mežonīga un teju daiļa.

“Kur tu tik ilgi dirsies apkārt? Īsziņu rakstīju pirms kādas stundas!”

M uzsprauda viņai galvā pirātu cepuri. “Nevajag pateikties.”

“Tu te paslepen ielavījies?” viņa painteresējās.

“Nē, nē, viņi ar lielāko prieku ļāva man tevi aizvest, kolīdz izskaidroju, kāda persona tu esi. Iespējams, vienu otru sīkumu es nedaudz pārspīlēju.”

Puika kādu brīdi vērās viņā. “Kur bijī palicis?”

“Biju izgājis. Pagāja kāds laiks, kamēr atkluvu te.”

“Es prasu par pēdējiem pieciem gadiem.”

“Ā...”

“Tu neapsveici mani dzimšanas dienā.”

“Acīmredzot pat piecās pēc kārtas.”

“Cik ilgi tu jau esi Ņujorkā?”

“Ne pārāk ilgi.”

“Neiedomājies man piezvanīt?”

“Spriedu, ka gan jau tāpat padzirdēsi par manu atgriešanos. Un spriedu, ka gan jau kādā brīdī iekulsies ķezā un uzrakstīsi man kādu rindiņu. Nebiju gan iedomājies, ka tas būs tik pazemojoši. Kā tev izdevās panākt, ka tevi sagūsta Gilberta un Salivana operas tēli?”

“Vienā vārdā: skābe.”

“Vai tev vēl ir atlikusi?”

“Nav.”

Un labi vien bija — šis nebija īstais brīdis aizrauties ar LSD. Lai gan M, protams, tikpat būtu piekritis nomēģināt, taču arī viņam nācās atzīt, ka, objektīvi spriežot, šis nebija piemērotākais mirklis.

“Prieks tevi redzēt,” Puika visbeidzot noteica.

“Man arī prieks tevi redzēt.”

Pietrausdamās kājās, Puika nedaudz sazvārojās, bet ne pārāk stipri — ņemot vērā, ka organismā bija tik daudz halucinogēnu, ka viņu varētu izmest pat no *Phish* koncerta.

“Nāc!” viņa aicināja līdzī. “Es izmaksāšu tev brokastis.”

“Tas ir mazākais, ko vari darīt,” M teica, pārlicinādamies, ka zutenis ar briljantiem joprojām ir dziļi kabatā.

Baltā Karaliene

M jau divas nedēļas bija atgriezies pilsētā, un viņā pamazām modās dziņa apciemot Selisi — taču, tā kā patiesībā tā nebūt nebija viņa paša vēlme, sākotnēji izdevās no tās izvairīties. Tomēr tai bija paradums negaidot uzkulties prātā, un reizumis viņš pat dažas minūtes gudroja, ka, tētīt, *tā Selise tak ir jaukumiņš, derētu aizskriet un noskaidrot, kā tad šai klājas*, līdz viņš atminējās — *paga, man Selise nemaz nepatīk*, saviebās un atgriezās pie tā brīža nodarbes — turpināja kapāt burkānus, pētīt veikalā ierakstus un vienā gadījumā — pats neliegdamies, ka tas nav bijis piemērotākais brīdis —, sniegt kunilingu.

Tomēr mēnesi pēc atgriešanās Ņujorkā Selise sāka uzplīties viņa eksistencei agresīvi un uzkrītoši. Pa roku galam savilkta grafiti švīkas pašas izkārtojās burtos, veidojot viņas vārdu. Palaikam viņš uzskrēja virsū nejaušiem kopīgiem paziņām, kuri paši, bez pamudināšanas, iepina Selises vārdu sarunā. Piedevām viņu apsēda nepatīkami pārsteidzošu ķībeļu uzplūdi — paši aizcirtās automašīnu bagāžnieku vāki, atstājot atslēgas tajos; taksometri negribēja parādīties uz ielas; metro kartes negaidot izrādījās tukšas, kaut arī vēl vakar M bija iemaksājis kontā jaunu divdesmitnieku, nolādēts. Nolādēts!

Tomēr novembris aizritēja, un M nepadevās, pats apzinādamies, ka tikai novilcina nenovēršamo. Sākotnēji M cerēja, ka Selise varētu zaudēt

par viņu interesi un viņš būs vien acumirkliņa iedoma, kuru aizmirsīs, kolīdz viņas uzmanību piesaistīs nākamais spīgulis, — taču tas acīmredzot bija velti. Kad vairākkārt atkārtojas sapnis, kurā Selise, sēdējama seglos melna kara zirga mugurā, lika medību suņu baram dzenāt viņu kailu pa gāršu, un kad viņam trešo reizi tajā nedēļā piesprieda sodu par ielas šķērsošanu nepareizā vietā — pārkāpumu, kurš neliktos likumsargu prioritāte tik vaļīgu tikumu pārņemtā metropolē —, M noprieda, ka prātīgāk būtu pakļauties, lai ir miers.

Tādējādi kādā miglainā ceturtdienas vakarā M uzvilka izgludinātus džinsus un pletkreklu un devās apliecināt cieņu Ņujorkas karalienei. Katrā ziņā vienai no viņām. Viņas mitekļis atradās Piektajā Avēnijā un aizņēma gadsimta mijā būvētas mājas augšējos divus stāvus. M nebija šajā mājā rādīties gadiem ilgi, taču glabāja atmiņas par misiņu, stiklu un mākslu, kas M vai nu nepatika nemaz, vai arī patika izmisīgi, — kā arī par iespaidīgo skatu uz parku, kuru, raugies, kā gribi, varētu pārspēt vienīgi ainava no putna lidojuma.

Šveicars visai neveiksmīgi centās izkļūties par cilvēku — jau ar otro acu uzmetienu zem fasādes bija saskatāms viņa īstais “es”. Bet superbagātnieki, protams, skatās uz šveicariem tikpat uzmanīgi, cik uz viesmīļiem un automašīnu novietotājiem, tālab viesiem maldināšana visumā paslīdēja garām neievērota. M nācās nosaukt savu vārdu divas reizes, un vienīgi tad radība, kas nebija šveicars, saviebās un piezvanīja uz augšstāvu. Visu šo darbību rezultātā aizritēja teju desmit minūtes, līdz M beidzot iegāja lifta kabīnē.

Selises dzīvoklis viņam atgādināja Faberžē olas iekšieni, un trīs šādas olas, starp citu, bija izstādītas uz viena kamīna dzegas. Balītes viesi bija pārāk pievilcīgi, lai ar tiem risinātu sarunas, — tikpat labi būtu iespējams apmainīties laipnībām ar Milosas Veneru, ja vien Milosas Venera būtu divdesmit gadus veca austrumeiropiete, kura tikpat kā nerunā angļiski un kurai būtu maz sakāmā arī tad, ja viņa šo valodu prastu. Viesmīļi—aktieri—modeļi nēsāja sudraba paplātes ar ēdienu, kura izskats neko neliecināja par garšu: kārtainās mīklas maizītes ar krēma garnējumu, kas atgādināja karameles,

bet izrādījās aknas; tik tikko apceptas nenosakāmas izcelsmes strēmelītes, kas, M par vilšanos, nemaz nebija liellopu gaļa. Bārā pasniedza tikai šampanieti. M uzskatīja, ka piedzerties no šampanieša nav iespējams, taču, stiprinoties gaidāmajai sarunai, viņš pielika vīrišķīgas pūles tiekties uz šo mērķi.

Bez šaubām, viņš viņu bija pamanījis, tikko ienākdams pa durvīm. Tas nu ir jāatzīst — Selise ir, visticamāk, labākā mājasmāte viesmīlības vēsturē, uz viņas fona de Stāla kundze izskatītos kā Prokrusts. Sieviete stāvēja pie logiem nevainojama izskata cilvēku pūlīša ielenkumā, un ikvienu viesi valdzināja, aizrāva, burtiski aizgrāba viņas teiktais — vai arī viesi līda vai no ādas ārā, lai tā izskatītos. Būt pazīstamam ar Selisi bija gaužām izdevīgi, tālab tik daudzi tiecās būt viņas paziņu lokā. Tā kā M šāds prieks jau bija ticis, labu tiesu nākamās pusstundas viņš pavadīja, aplūkodams mākslas priekšmetus un neveikli šļūkādams kājas.

Visbeidzot vairāku apstākļu sakritību rezultātā radās iss pārtraukums, kurā Selise attapās stāvam vienatnē, un M žigli izmantoja šo labvēlīgo izdevību. “Selise,” viņš iesāka, pieliekdami, lai sniegtu tai gaisa skūpstu, “kāds prieks!”

M bija nācis pie secinājuma, ka Selises skaistums apbur apgriezti proporcionāli laika sprīdim, kāds ar viņu pavadīts; tādējādi, ja gadītos, piemēram, pamanīt viņu mirklī, pirms kāpjat autobusā (protams, mirklī, pirms *jūs* kāpjat autobusā — Selise ar autobusu brauktu tikpat labprātīgi, cik iepirktos “Walmart” vai pieskartos pārtikas atkritumu spainim), Selises tēlu jūs nespētu izdzēst no atmiņas līdz pat mūža beigām, jūs redzētu viņas vaibstus ikvienā nopirktajā ielenē un sievas sejā no rītiem. Īsas sarunas laikā viņas daiļie vaibsti gan šķistu satriecoši, taču visumā jūs spētu noturēties normas robežās. Taču, pulksteņa rādītājiem turpinot griezties, Selises skaistums šķiet notekam kā aktieru grimis un acis viņas pierē sāk līdzināties mežonīgiem punktiņiem. Pēc četrdesmit piecām minūtēm nedalītas uzmanības — un Selise nevienam, pat saviem miļākajiem, neveltītu četrdesmit piecas minūtes nedalītas uzmanības, būdama pārāk aizņemta un ietekmīga persona, lai dāvātu četrdesmit piecas minūtes

nedalītas uzmanības kādam, kas nebija Rotšilds —, taču, ja jums tiktu veltītas četrdesmit piecas minūtes nedalītas uzmanības, jūs pārņemtu aizvien pieaugoša nelabuma sajūta, jo sievietes maska būtu kritusi pilnībā.

Nebūdams Selisi redzējis vismaz piecus, bet ne vairāk kā desmit gadus, M ar pūlēm pretojās viņas pārpasaulīgās dailes valdzinājumam. “Dārgais,” Selise atbildēja, “cik brīnišķīgi, ka esi atgriezies.” Selise runāja ar neviltotu aristokrātisku akcentu, stiepdama vārdus. Viņa bija tērpušies kleitā, kas šķita austa no zirnekļu tīklu zīda, un no viņas plūda nenosakāmas, taču patīkamas smaržas. Īsi sakot, viņa bija ne tikai gaumes, manieru un etiķetes kalngals, bet pats tās avots.

Tas nebija M nepatīkams iemesls, taču tas netiksmi arī nemazināja. “Selise,” liekuļoti smaidīdams, viņš bilda, “jaukas viesības,” un tādas tās bija, kamēr vien uzlūkoja interjeru un ne mazāko uzmanību nepievērsa klātesošajiem.

“Ā, nu nezinu, nezinu.” Tiesa, M bija pārliecināts, ka viņa zina gaužām labi. “Ņujorka šajā laikā ir šausmīgi vienmuļa. Ikvienu ievēribas cienīga persona ir Milānā.”

M nevarēja neatzīt, ka Selise pazina ikvienu ievēribas cienīgu personu, tādējādi šādam apgalvojumam piemita augsta ticamības pakāpe. No otras puses, visam, ko Selise apgalvoja, piemita augsta ticamības pakāpe. Laipnākā garastāvoklī būdams, M vēlējās, kaut viendien viņa par kaut ko alotos — sanāktu tāda jauka pārmaiņa.

“Un kur tavi klejojumi tevi aiznesuši?” viņa turpināja izvaicāt, iekams M paguva atbildēt. “Vai tolaik, kad tu aizbrauci, ļaudis jau bija sākuši apmeklēt Viljamsbergu? Vai arī jau bija pārtraukuši tajā rajonā iegriezties?”

“Es teiktu, ka pirmais variants.”

“Lai nu kā būtu, viņi pasākuši atkal turp braukt, tur ir kāds apakšzemē ierīkots bārs, kur prot pagatavot nūdien pārsteidzošus kokteiļus ar meskalu. Urbāno mākslu tagad aizvietojis Promenādes teātris, un nevienam vairs netiek ieturēties “NoMad”.”

“Es to likšu aiz auss.”

“Protama lieta, ja gribi tur iekost, es varu piezvanīt zāles pārzinim...”

“Nē, nē, tu jau mani pārlicināji.”

“Skaidrs, ka pārlicināju,” Selise attrauca, paķēra no paplātes vienu šampanieša glāzi sev un otru pastiepa viņam. “Visnotaļ varens laiks, lai atgrieztos pilsētā, visnotaļ varens laiks. Tu nemaz neticēsi, kāds šaislaikos ir nekustamā īpašuma tirgus. Tu jau neiedomājies tolaik, kad vēl mitinājies te, iegrbties kādā īpašumā, ko?”

“Man pieder Baltijas avēnija,” viņš teica. “Ja izdosies uzvest kauļiņu uz Vidusjūras avēnijas, tad sākšu celt tur namus.”

Selisei bija raksturīgi smieties tā, ka nebija noskāršams, vai viņa joku ir sapratusi. “Esi nolēmis pēdīgi ielaist saknes zemē?”

“Kā kudzu augs,” M atteica, “tālab nešaubos, ka mēs saskriesimies daudzviet. Bridža partiju viesībās, teātra vakaros tavā ložā. Tomēr sagādājies tā, ka man rīt no rīta šausmīgi agri jāceļas, tālab droši vien labāk būtu, ja es...”

“Ak, M, tu nedrīksti aiziet, pirms neesi iepazinies ar Kasandru,” Selise uzstāja, šķietami uz labu laimi norādīdama uz kādu no jūras putām dzimušo Afrodīti, kas daiļoja viņas sanāksšanu. “Viņa nule parakstījusi līgumu un būs “Chanel” jaunās produktu līnijas reklāmseja.”

“Ar mani tev nevajadzētu rēķināties. Kasandra šķiet visai aizņemta ar bulīmiju, kas, pēc visa spriežot, ir pilna laika nodarbe...”

“Bet es jau esmu paguvusi gana daudz rēķināties ar tevi,” Selise pārtrauca sarunas biedru. “Un piebildīšu, ka šis rēķins tajos garajos gados, kopš tu pēdējoreiz aplaimoji pilsētu ar savu klātbūtni, ir pieaudzis.”

“Kādēļ es te esmu, Selise?”

Bija pagājušas piecas minūtes, un skaistā sievietes seja vairs nebija tik patīkama kā pirmīt, un tā pauda aizvainojuma pilnu izteiksmi, tik liekuļotu, ka viņu ar izsmieklu nodzītu no vietējā amatieru teātra skatuves dēļiem. “Tādēļ, ka es pēc tevis sailgojos, protams. Tādēļ, ka pagājis ilgs, gaužām ilgs laiks, kopš man ir sanācis tevi uzlūkot. Tādēļ, ka es gribēju zināt, kā tev klājies, noklausīties sīku atstāstu par taviem piedzīvojumiem un pārdzīvojumiem.”

“Gaužām laipni no tavas puses.”

“Un arī tādēļ, ka es gribēju sev atgādināt, kādēļ tu man patiki tik ļoti, ka savulaik tik bieži tev visādi izlīdzēju. Un lai tu varētu man atgādināt, ka šīs laipnības nav tikušas piemirstas.”

“Vai mēs to jau esam izdarījuši?”

Selise nolika glāzi malā. “Nezinu, M. Esam?”

M nodūra galvu. “Esam.”

Slikti lēmumi

Viss sākās ar strīdu par ātrāko maršrutu no Grīnpontas uz Soho. Stokdeils uzstāja, ka, Nasostrītas stacijā iekāpjot Z līnijas vilcienā, viņi jau pēc desmit minūtēm malkotu džinu ar toniku Hjustonstrītā. D8mons, kuram ar Z līniju nekad nebija diži veicies, visnotaļ kaislīgi uzsvēra % līnijas priekšrocības — nenoliedzami, reizēm tur vilcieni nerādījās stundām ilgi un citkārt atkal divu minūšu laikā piebrauca divi —, taču, ja tiek tajā vilcienā, tas šaujas pāri Pamesto tiltam, brauciens ilgst labi ja divdesmit minūtes, turklāt restorānvagonā varēja iegādāties nudien gardas sīkās uzkodas. Tiesa kas tiesa, maksājumu par tām pieņēma tikai ginejās, taču nekad nevar zināt, kas kabatās atradīsies, un lāgiem izdevās samainīt naudu ar kādu pasažieri.

Nevienam, kurš braucis Ņujorkas metro sistēmā, šajā plašajā, barības vada likločiem līdzīgajā labirintā, nav noslēpums, ka tajā slēpjas vairāk, nekā Metropolitēna Transporta pārvalde atzītu. Nudien, ir dažas vietas, kur M apdzīvotā pasaule un mums pārējiem zināmā pasaule pastāv paralēli, cieši līdzās. Kuram gan, pēc pusnakts stāvēt uz atkritumiem nosēta perona nomaļā Bruklinas nostūrī, nav modusies sajūta, ka, palaižot garām nule pienākušo 3. līnijas vilcienu, nākamais aizvedīs uz kādu neparastu un svešu eksistenci? Kurš gan nav gaidījis līdz brīdim, kad durvis aizcērtas, un attāpis, ka cerības izšķīst realitātes

saltajos ūdeņos, un uzbrāžas apskaidrība, ka nākamais vilciens iebruks tikai pēc pusstundas?

Varu jums paziņot — ja jūs būtu pieturējušies pie savas fantāzijas vēl minūtes piecas, ja būtu palaiduši garām 3. līnijas vilcienu, jums varētu būt dāvāta tā privilēģija ieraudzīt stacijā ieripojam $\emptyset$ līnijas vilcienu, nomesties uz burzītā samtā iztapsētā sēdekļa, atbalstīt kājas pret tīra sudraba reliņiem un ļaut, lai jūs eleganti aizvizina mājup. Varbūt tajā vakarā labpatiks parādīties Alkalī Īpašā vilciena sastāvam — visumā tiek uzskatīts, ka tas piedāvā visērtākās privātās kajītes kopš Austruma ekspreša norakstīšanas.

No otras puses, jums var arī nepalaimēties un nākties ieņemt pēdējo brīvo vietu Kafkas ātrvilciena sastāvā, kurš no Junjonskvēras stacijas līdz Van Kortlenda parkam velkas veselas divarpus stundas — tas mūždien ir pārpildīts un smird neciešamāk nekā pisuāri futbola stadiona tualetēs pēc profesionālās līgas mača. Varat arī nedomājot iekāpt dienvidu virzienā braucošā Herberta ekspresī, kas, kā runā, ietraucoties tieši kuņģī tik lielai radībai, kurai būtu pa spēkam norīt metro vilcienu, lai gan neviens, protams, nav no tāda reisa atgriezies un sniedzis neapgāžamus faktus. Tālab savā ziņā pareizāk tomēr būtu palikt pie esošās realitātes.

“Ikreiz, kad iekāpju % līnijas vilcienā, mans pulkstenis apstājas,” apgalvoja Stokdeils. “Kad izkāpju, es neatminu, kurp braucu un kad man tur bija jānokļūst.”

M ar Stokdeilu draudzējās ilgāk, nekā jaudāja atcerēties. Burtiskā nozīmē, un tas nebija nekāds pārspilēts sentimentāls apgalvojums. Viņš bija tīri normāls puisis, ja vien neskaita to, ka allaž turējās stīvs kā olekti norijis, bija visai paštaisns, stipri daudzvārdīgs, pārāk iemilējies sevī un — pats galvenais — tiši, mērķtiecīgi un caur un cauri brits. Viņš gērbās kā lauku skvairs un iznesās kā Kiplinga stāsta varonis, un šādu iemiesošanos savdabīgāku padarīja tas, ka Stokdeils pēc tautības bija pakistānis un Kiplinga darbos drīzāk viņam tiktu piešķirta pretēja loma.

“Tāds brauciens būtu manā gaumē,” M piekrita.

“O, tā nešaubīgi ir gana patīkama laika pavadīšana. Bet pēcāk raugi attaisnoties skuķim par to, ka esi ieradies iedzert divas dienas vēlāk

vienīgi tādēļ, ka biji iegrimis vista partijā vilciena restorānvagonā, kas, pēc viņas domām, pat nepastāv.”

D8mons iesmējās. D8monam bija labākā pompadūras stila frizūra, kādu vien M bija redzējis Austrumāzijas izcelsmes vīrietim, nē, viena no labākajām pompadūras stila frizūrām, kādu vien viņš vispār bija redzējis, un punkts. Dažreiz D8mons šķita gaužām gudrs, bet citkārt atkal šķita tikai kaut kādā mērā gudrs, un tas, pēc M domām, bija ļoti bīstams vidusceļš. Viņa dzīvē D8mons bija ienācis samērā nesen, un M bija dzirdējis, ka viņš ar tehnoloģijām spēja paveikt to, kas citiem ļaudīm nešķita esam pa spēkam.

D8mons izvilka no džinsu kabatas aromatizētās cigaretes, un tas nebija nekāds vieglais uzdevums, jo bikses izskatījās uzkrāsotas uz viņa kājām. “Uz šo jautājumu vislabāk varētu atbildēt Bombasta Zenegals,” viņš paskaidroja. Grafiti princis un Fanka kulta augstais priesteris Bombasta Zenegals bija atzīts metro sistēmas smalkumu pārzinātājs jau kopš brīža, kad šo sistēmu atklāja, — un, visai savdabīgā kārtā, arī kādu brīdi pirms tam. “Bet esmu dzirdējis, ka viņš ir Sanpaulu.”

“Dzirdēju, ka viendien viņu no zemes pacēla neredzams vējš un tādu blāujošu aiznesa mākoņos,” Stokdeils izlaboja.

“Šā vai tā, viņa te nav, un strīdu izšķirt viņš nevar,” M pabeidza.

Saruna pārsviedās uz Bombasta Zenegalu. Kur viņš ir, vai ir beigts, ko viņš tādu pastrādājis, ja ar viņu tā izrīkojās.

“Vai Zenegals jums ir stāstījis par to reizi, kad nonāca Krustpunktā?” Stokdeils apvaicājās.

Tā ir aksioma — ja vien iet pietiekami ilgi, jebkurš ceļš savienojas ar visiem pārējiem ceļiem. Šis hipotēzes taustāmais īstenojums bija Krustpunkts. Agrāko materializāciju vidū bija gan putekļainu lauku ceļu krustceles, gan viesnīca, gan ogļu pārkraušanas osta, bet mūsdienās, atbilstoši laika garam, tā ir metro stacija.

“Jā,” M atteica. “Daudz reižu.”

“Tu viņam noticēji?”

“Nebija tā, ka es pilnīgi nemaz nenoticēju,” M bilda, iedzērdams malciņu džina un tonika. Zem kreisās plaukstas locītavas viņam bija

tvaika lokomotīves tetovējums. “Viņš stāstīja, ka līdz tam ved tālīni ceļi — tomēr, ja reiz tur nokļūst, tad var ielēkt vilcienā, kurš taisnā ceļā, bez pieturām, aizved turp, kur vēlies.”

Kādu brīdi neviens nebilda ne vārda, visi klusuciešot apdomāja šādu iespēju.

“Mani allaž urdījusi tāda kāre pienācīgi apskatīt Šimlu — tolaik, kad tā bija otra svarīgākā pilsēta impērijā,” sprieda Stokdeils.

“Es, starp citu, nekad neesmu bijis Tokijā,” visai kaunīgi ieminējās D8mons. “Vienmēr esmu gribējis tur pabūt, bet mūžīgi kaut kas atgadās.”

To, kurp vēlējās nonākt M, viņš tā arī neizpauda. Lai nu kā būdams — kad Stokdeils, ne vārda neteicis, piecēlās un atstāja uz galda pietiekami daudz naudaszīmju, lai nomaksātu visu trīs rēķinus, — īsāk sakot, kad kļuva skaidrs, ka ir mests izaicinājums, viņš nevilcinājās to pieņemt.

Tas bija slikts lēmums. Nebija nekāda reāla pamudinājuma doties Krustpunkta virzienā, nekādu plānu un piesardzības soļu — viņu ceļasomā bija vien daži klāt neesoša drauga izteikumi. Un Zenegalam bija raksturīga tāda īpatnība, ka, par spīti Grafiti prinča un Fanka kulta augstā priesteru titulam — vai arī papildus tam — viņa teiktajam nereti bija visai attāla saistība ar patiesību. Taču labajiem lēmumiem piemīt tāda dīvaina īpašība — pieņemt tikai un vienīgi šādus lēmumus ir vissliktākais lēmums, kādu vien persona var pieņemt; tas noved pie sabrukuma, pie lietišķi ikdienišķas eksistences, pie līdzņemama ēdiena notiesāšanas, skatoties lielo televīzijas kanālu situāciju komēdijas.

Īsi sakot, laiku palaiķam ir nepieciešams pieņemt sliktu lēmumu, lai līdzsvarotu lietu kārtību, un tajā pēcpusdienā M nebija nekas iebilstams šādi rīkoties. Iespējams, Stokdeils un D8mons bija līdzīgās domās — vai arī abi nejēdzīgā kārtā neprata atšķirt labu domu no sliktas. M tā arī netika skaidrībā par draugu rīcības iemesliem un pēcāk, ņemot vērā dēkas noslēgumu, viņam nebūt netikās tos apspriest.

* * *

Q līnijas vilciens atstāja Septītās avēnijas staciju ierastajā garā — vakara izklaizu vilināti, hipsteri tajā vilkāms uz Manhetenu, un brauciens bija ne vairāk, ne mazāk savāds un sirreāls kā jebkurš cits brauciens Ņujorkas metro sistēmā — tātad gana sirreāls. Viņi izkāpa pēc sešām vai septiņām pieturām, Karaļa avēnijā. M reti brauca Q līnijā, tālab netika gudrs, vai Karaļa avēnija ir īsta vieta — īsta tādā nozīmē, ka pastāv realitātē, kurā M piedzima, nevis tajā, kurā viņi tēloja tūristus. Ja tā nebija viņa pasaule, tad tā bija cita, tik līdzīga, ka īpaši neatšķīrās no esošās, un, nepieredzējuši neko neikdienišķu, viņi ieslīdēja B līnijā. Taču pēc piecpadsmit minūtēm Grendfletroudā stacijā vagonu negaidīti piepildīja divkājaini insekti labi ja pusaudžu augumā, ģērbušies nolietotās deviņpadsmitā gadsimta beigu drānās. Viens no tiem pasniedzās ar gariem matiņiem apaugušu taustekli, ievija to roktura riņķī blakus M, ar otru taustekli viegli pacēla katliņu un iečirkstējās.

“Nē,” atteica M, neizmērojami izbrīnīts par to, ka bez grūtībām sapratis jautāto. “Es īsti nezinu, vai šis vilciens ved uz Mosbotomroudu. Redziet, es neesmu gluži vietējais.”

Insektoīds paklikšķināja žokļus. M attapās blenžam būtnes fasetacīs un bija spiests sev atgādināt, ka pienāktos atbildēt.

“Paldies par piedāvājumu — šaubos, vai paliksim tik ilgi, lai aplūkotu ievērojamākās vietas.”

Sarunbiedrs saprotoši pakustināja antenas un pievērsās laikrakstam, kuru turēja vienā... rokā? Taustekli? Spīlēs? Virsraksts vēstīja: “Premjerministrs piekrīt pārrunām par forelēm — karš ar Prūsiju novērsts”.

“Miers mums ir garantēts!” visai paskaļi noteica Stokdeils.

Radības viņam apkārt, neveikli juzdamās, atvirzījās mazliet nostāk.

“Neesi tāds ēzelis,” M noburkšķēja.

* * *

Aidlvaildas stacijā viņi ieņēma tālāko galdiņu Viktorijas laikmeta vilciena restorānvagonā. Tas izskatījās pēc Viktorijas laikmeta vilciena, ko velk tvaika lokomotīve. Visi pasažieri ļoti atgādināja Viktorijas